

ЕУ ПРОЕКТ COMMAND d

“Механизми за давање на команди и извршување за мултисекторски анализи на Nexus податоци за катастрофи

Проект на Механизмот на Унијата за цивилна заштита

**МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПОДДРШКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ОДЛУКИ
(ПРОЦЕНКА НА РИЗИК) ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

ВОВЕД

Природните непогоди, ризиците и опасностите од современите технологии и глобалните климатски промени, сè почесто предизвикуваат големи последици по луѓето и животната средина, зафаќајќи простори на повеќе држави, па и континенти. Следствено на тоа, во справувањето со последиците од нив, државите станаа меѓусебно зависни за преземање на заеднички координиран одговор. Од тие причини државите во светот се определија за нов пристап во заштитата и спасувањето, во кој партнерството за градење на посигурен свет базиран на заеднички интерес и споделувањето на одговорноста кон спасување на човечки животи, преку трансфер на технологија и размена на информации и заеднички пристап во активностите на превенција и намалувањето на последиците е приоритет на секоја влада.

Заштитата и спасувањето во Република Северна Македонија е организирано како единствен систем за следење, спречување и ублажување на последиците предизвикани од природни катастрофи или други вонредни ситуации. Системот е регулиран со Законот за заштита и спасување. Законот вели дека одговорностите се поделени меѓу учесниците во активностите за заштита и спасување, вклучувајќи ја државата, локалните власти, приватните компании, јавните претпријатија, објектите и услугите. Врз основа на Законот за заштита и спасување, спасувачките организации се обврзани да учествуваат во активностите за заштита и спасување во случај на катастрофи и големи несреќи.

Законот за управување со кризи ги регулира сите пристапи за управување со ризици од локално до национално ниво во управувањето со кризи. Системот за управување со кризи во Република Северна Македонија е воспоставен поради потребата од континуирано следење и проценка на безбедносните ризици и опасности.

Одделението за заштита и спасување врши работи од областа на заштитата и спасувањето, управувањето со кризи, одбраната и гаснењето пожари во согласност со закон и ја координира својата работа со другите сектори во рамките на администрацијата на Град Скопје. Заштита и спасување на луѓето, животната средина, материјалните добра, природните ресурси, животинскиот и растителниот свет и културното наследство од елементарни непогоди и други несреќи во мир, вонредна и воена состојба во Републиката Македонија се регулирани со Законот за заштита и спасување како единствен систем за заштита и спасување.

Системот за заштита и спасување е поврзан процес на последователни и меѓусебно поврзани активности и тоа: превенција, намалување на последиците, подготвеност, одговор и закрепнување, кои се соодветно обработени и застапени во сите сегменти и фази на планирање и одговор на локално, национално, регионално и меѓународно ниво.

Вложувањето во превенцијата и подготвеноста за соодветен одговор, повеќекратно ги намалуваат последиците и средствата потребни за дејствување и закрепнување од елементарни кризи. Скопје е главен и најголем град на Северна Македонија. Според пописот од 2002 година, урбаната зона, која опфаќа полуградски населби кои се споиле со градот, имала 428.933 жители, додека поширокото градско подрачје, кое опфаќа околу 50 селски населби до 25 километри од центарот на градот, имало 506.926 жители. Површината на градот е 571,5 km².

Системот за заштита и спасување на Град Скопје ги опфаќа следниве оперативни сили:

- Територијална противпожарна единица на Град Скопје,
- Црвен Крст на Град Скопје,
- Сектор за внатрешни работи на Скопје - СВР Скопје,
- Дирекција за заштита и спасување,
- Штаб за заштита и спасување на Град Скопје (Просторни Сили на Град Скопје)

На подрачјето на Град Скопје како субјекти кои учествуваат во намалувањето на ризиците од катастрофи присутни се следниве институции:

- ЕЛС Град Скопје;
- ЈП „Паркови и зеленило“;
- ЈП „Градски паркинг“;
- ЈП „Улици и патишта“;
- Јавно сообраќајно претпријатие - „ЈСП Скопје“;
- ЈП „Комунална хигиена“,
- ЈП „Водовод и канализација“;
- ЈП Депонија „Дрисла“ –Скопје ДОО
- ЈП за благосостојба на животни скитници „Лајка“;
- Јавна здравствена установа Градска Општа Болница „8 ми Септември“ -Скопје;
- Центар за јавно здравје-Скопје;
- ЈЗУ Здравствен дом – Скопје;
- Итна медицинска помош (ИМП) – Скопје;
- Национални шуми – Шумско стопанство Караџица (НШ – ШС) – Скопје;
- ЈП за заштита на повеќенаменското подрачје – Јасен;
- АД Водостопанство на РСМ – Поддржница Скопско поле – Скопје;
- ЈП Македонија пат – подружница Скопје;

- Трговски друштва од посебно значење за работа во кризна состојба во договор со ЕЛС Град Скопје „Руле Турс“ – Скопје, „Жито лукс“ – Скопје, „Жито Скопје“ – Скопје, „Скопски Пазар“ – Скопје, „Фершпед“ – Скопје, „Ветеринарна болница“ – Скопје, „Мак стил“ – Скопје, „Митал Стил“ – Скопје, „Мак контрол“ – Скопје, „Бутел“ – Скопје.

Исто така, во рамките на поширокиот сегмент на субјекти за намалување на ризици од катастрофи кои се од значење за подрачјето на Град Скопје, а кои се наведени во процените и планските документи во сегментот на ресурсите за одговор, се вбројуваат и 269 приватните здравствени установи од општа медицина, 169 приватни стоматолошки ординации, 41 специјалистички организации по гинекологија, 73 специјалистичко-консултативни ординации, 72 аптеки, 4 приватни поликлиники, 2 дијагностички лаборатории, 40-тина ЈЗУ Универзитетски клиници, специјализирани и општи приватни болници, како и ветеринарни ординации.

Во согласност со одредбите од Законот за заштита и спасување во градот Скопје во сила се следните плански документи:

- Проценка на влијанието на Град Скопје врз елементарни непогоди и други несреќи
- План за заштита и спасување на Град Скопје од елементарни непогоди и други несреќи
- Годишен акциски план за заштита и спасување.

Сепак, Република С. Македонија има развиено соодветен институционален систем кој е одговорен за превенција и справување со катастрофи од каков и да е карактер (природен или техничко-технолошки), а се состои од надлежни органи во државата, предметно надлежни органи на државната управа, органи на локалната самоуправа, приватниот сектор и невладиниот сектор. Генерално, во системот за справување со катастрофи учествуваат сите органи на државната управа, трговски претпријатија, установи и служби.

Структура на системот COMMAND d Data во Град Скопје – прибирање на податоци, во фаза на подготвителност низ 3 сегменти:

1. Преглед на техничките капацитети – каталог на оперативни трошоци ,
2. Методологија за проценка на ризик – (атлас на ризици),
3. Планска документација – online архива.

Важно: За ефективно спроведување и функционирање на системот COMMAND d, неопходна е секојдневна и континуирана координација меѓу горенаведените субјекти со цел превенцијата и справувањето со природните или техничко-технолошки (вештачки) катастрофи. Предвидено е сите податоци да бидат – геореференцирани. За картографска подлога се користат јавни достапни карти. Важно е сите 3 сегменти да бидат поврзани заради потребата од прибирање на информации за донесување на одлуки во кризни ситуации.

Системот за заштита и спасување е поврзан процес на фази: превенција, намалување на последиците, подготвеност, одговор и обновување кои се вклопени во развојните планови и обезбедуваат спроведување постапни мерки за заштита и спасување на локално, национално, регионално и меѓународно ниво.

1. ПРЕГЛЕД НА ТЕХНИЧКИ КАПАЦИТЕТИ – КАТАЛОГ НА ОПЕРАТИВНИ СПОСОБНОСТИ

Каталогот на оперативните способности е збир на меѓусебно поврзани податоци кои овозможуваат преглед на капацитетите на оперативните сили на системот за заштита и спасување, а кои се користат на соодветен начин и под одредени услови, за спроведување на одредени мерки и задачи за системот за заштита и спасување во случај на катастрофи и несреќи како и за обучување и оспособување.

Основа за прибирање на податоци:

- Устав на Република С. Македонија (член број 125,126,127 и 128)
- Закон за управување со кризи (Службен весник на Република Македонија бр. 29/2005, 36/11, 41/14 and 104/15, 39/16 and 83/18)
- Закон за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија бр. 136)
- Закон за пожарникарството (Службен весник на Република Македонија бр. 168)
- Закон за одбрана (Службен весник на Република Македонија бр.185),
- Закон за шуми (Службен весник на Република Македонија бр. 47/97),
- Национална платформа за намалување на ризици од катастрофи
- Правилник за програмата за оспособување на раководител на акција за гасење на пожар и спасување на луѓе и имот како и составот на комисијата за полагање на стручен испит за раководител на акцијата за гасење на пожар и спасување на луѓе и имот. (Сл.весник на Република Македонија бр. 87/06)
- Правилник за начинот на одредување на местата на кои задолжително треба да се наоѓаат уредите и инсталациите за заштита од пожари, друга противпожарна опрема, средства за гасење на пожар и противпожарни апарати, нивното одржување во исправна состојба, посебно обележување и достапност за употреба. (Сл.весник на Република Македонија бр. 74/06)
- Правилник за формата и содржината на образецот за идентификација на водачот на противпожарната операција, начинот на неговото издавање и начинот на водење евиденција на издадените легитимации (Службен весник на Република Македонија бр. 75/06)
- Правилник за формата на обрасците , начинот на водење на евиденциите на настанатите пожари, експлозии, интервенции за гасење на пожар и други настани. (Сл.весник на Република Македонија бр. 60/06)
- Правилник за содржината и начинот на спроведување на обучувањето за самозаштита во образовните институции. (Сл.весник на Република Македонија бр. 48/06)

- Правилник за формациите, чиновите, како и обележјата на чиновите во противпожарните единици. (Сл.весник на Република Македонија бр. 32/06)
- Правилник за правилата за вршење на службата, како и минималните критериуми за сметување, техничка опрема и средства за гасење на пожари со кои треба да располагаат противпожарните единици. (Сл.весник на Република Македонија бр. 19/06)
- Правилник за видот и изгледот на униформата, видот на заштитаната опрема и начинот на проверка и испитување на нејзината исправност. (Сл.весник на Република Македонија бр.141/20)
- Правилник за начинот на спроведување на обуката на сезонските пожарникари. (Сл. весник на Република Македонија бр. 19/06)

Правната рамка претставува поширока основа и се користи како дата база на податоци, кои се користат од страна на Секторот за заштита и спасување, заедно со останатите служби во Градот Скопје кои се дел од системот за управувањето со кризи. Правната регулатива за справување со катастрофи во Република С. Македонија се одвива на повеќе нивоа.

Секоја ставка во базата е наменета да содржи картички за достапни материјални ресурси и опрема со информации (на пример за возила, објекти, беспилотни летала, приколки, агрегати, пумпи, рефлектори, шатори, греалки, сирени, алатки за логистичка поддршка, медицинска опрема за спасување од урнатини, стандардна опрема за спасување во итни случаи).

2. МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИК – АТЛАС НА РИЗИЦИ

Проценката на ризици – атлас на ризици, претставува збир од меѓусебно поврзани податоци, кои овозможуваат преглед на закани и разлики на ризиците во просторот вклучувајќи ги и демографските податоци на град Скопје, а кои на соодветен начин и под одредени услови се користат за потребите за спроведување на мерки и активности во системот за заштита и спасување, подготовка и ажурирање на плански документи, односно за потребите на спроведување на обуки и оспособување. Методологијата за содржината и начинот на проценување на опасностите и планирањето на заштитата и спасување е наменета за сите учесници во системот носителите на планирањето и изработката на плановите за заштита спасување во Република С. Македонија, органите на државна управа, единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, јавни претпријатија, установи и служби.

снова за прибирање на податоци:

- Закон за заштита и спасување ("Службен весник на РМ", бр. 36/004),
- Закон за територијална организација на локаланта самоуправа во РМ ("Службен весник на РМ ", бр.55/2004)
- Закон за одбрана на Р.М ("Службен весник на РМ", бр. 42/01)
- Методологија за содржината и начинот на проценување на опасностите и планирање на заштитата и сапсувањето („Влада на Р.М 19.06.2006),

Проценувањето на опасностите од природните непогоди, во согласност со Просторниот план на Република С. Македонија, ги содржи следниве елементи:

1. општи карактеристики на територијата или подрачјето,
2. проценка согласно мерките за заштита и спасување,
3. потреби и можности за организација и раководење со системот за заштита и спасување и организирање на силите за заштита и спасување,
4. оспособеност на субјектите за заштита и спасување во единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, јавните претпријатија, установи и служби,
5. оспособеноста на граѓаните за учество во системот за заштита и спасување.

Секој сегмент од базата на податоци претставува засебен сегмент (еден сегмент – една оперативна сила), (пр.противпожарна единица на Град Скопје има посебна база на податоци) и би имала своја посебна картица во која би се внесувале следниве барани податоци:

- основни карактеристики на подрачјето
- приоретизирање на ризиците
- идентификација на закани и ризици
- критериуми на општествени вредности за утврдување на влијанието врз животот

и здравјето на луѓето, економијата и социјалната стабилност и политика,

- мапирање на објекти со ранливи категории на граѓани
- локации на објекти со ранливи групи (на пример домови за стари и изнемоштени лица, училишта, градинки и сл.)
- сценарија за сложени ризици (кои опишуваат настани со најлоши можни последици)
- проценка на ризик
- локации на SEVSEO објекти
- инфраструктура (сообраќај, телекомуникации, дистрибуција на електрична енергија, водоснабдување и одводнување, гасоводи итн.)
- картографски приказ на ризици,

Базата на податоци содржи формулар за внесување на променливи податоци (фреквенција на сообраќај, метеоролошки услови, нивоа на вода, јонизирачко зрачење и сл.) кои се просторно прикажани во атласот на ризик.

Атласот на ризик ќе претставува дигитализирана проценка на ризици за градот Скопје со можни последици за луѓето, имотот и животната средина.

3. ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА – ONLINE АРХИВА

Преглед на дигитализирани документи за цивилна заштита: проценка на ризик, план на делување, анализа на состојба, програма за развој, насоки, надворешен план, вежби за цивилна заштита (елаборати и извештај) од научени лекции.

On-line архивата ќе овозможи брзо пребарување на информациите, преку користење на клучни зборови или поими на прегледен формат.

Прегледот на дигитализираните документи за цивилна заштита преку on-line архивата мора да овозможи можност за брзо пребарување користејќи клучни зборови и/или термини во формати на преглед. Со оглед на тоа што не е целосно возможно да се собираат и префрлаат податоци на COMMAND d преку постоечките системи, ќе се користат само употребливи податоци според можностите на секој партнер, додека за во иднина COMMAND d ќе креира нова база на податоци базирана на вистински настани што ќе се случат во иднина.

4. СИМБОЛОГИЈА НА СИСТЕМОТ COMMAND d DATA

Симболите кои ќе се прикажуваат на картата се поделени на статички и динамички. Статичките симболи ги прикажуваат објектите во просторот кои во текот на одредени случувања не ги менуваат координатите.

Статичките симболи ќе ги прикажуваат објектите во просторот:

- инфраструктурно-статички,
- ситуациски-статички,
- симболи на потенцијалните извори на ризици, за настанување на големи несреќи и катстарофи.

Динамички симболи се оние кои се менуваат во склад со промени на ситуациите на одреден простор, а нивната цел е полесно следење на развојот на ситуацијата и подобро планирање и оперативно делување. Динамичките симболи можеме да ги поделиме на:

- ГПС динамични симболи (на пример ги прикажуваат локациите на луѓе, објекти, возила и дрoнови во вселената),
- ситуационо-динамички симболи (на пример што го прикажуваат развојот на ситуација/закана во вселената) или локации на оштетување на критичната инфраструктура (на пр. локација на оштетување на патот или место на пукање на насип).

5. УПРАВУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ COMMAND d DATA

Градот Скопје како потенцијален (администратор) ќе биде одговорен за управувањето со базата на податоци и ќе го координира пополнувањето и ажурирањето на базата со овластени претставници на оперативните сили (администратори за внесување и прегледување на внесените податоци).

Системот мора да овозможи пребарување по внесените податоци и да овозможи креирање на извештаи (текстуални и картографски).

Системот ги има следните можности:

- Треба да биде веб дизајнирана апликација и со локален интерфејс за приказ на податоци
- разработен начин за пристап и управување со податоци во однос на организациите и телата кои ќе го користат системот
- системот мора да има интерфејс за администрација и прикажување на податоци,
- креирани објекти и нивни атрибути за секоја класа (тип на податоци) без потреба од промена на самата структура на базата на податоци
- предметот може да се набљудува како целина или како поединечен објект
- комуникација помеѓу апликацијата и мапата (објектите од базата мора да можат да се прикажат на картата), преглед на внесени објекти на картата и преглед на објекти поединечно и колективно
- изготвување извештаи за постоечки објекти со користење на просторни податоци за објекти (статистички податоци)
- внесување вредности за секој атрибут (карактеристика) на поврзаниот објект
- можност за масовен влез и излез на податоци (користење на MS Excel)
- пребарувањето на објектите може да биде по пат на текст или географска карта
- пребарувањето на објектот мора да биде овозможено со користење на постоечките атрибути на поврзаниот објект

Напомена: Концептот на системот COMMAND d DATA ќе се надградува со текот на времето со дополнителни можности, сегменти и ќе се вмрежува со други системи и ИТ платформи кои ќе овозможат управување со податоците и донесување соодветни одлуки (на пр. DRAS, DesInventar Sendai, NICS, CoordCom итн.).

Администраторот (Град Скопје) се грижи за безбедноста и доверливоста на базата на податоци и има овластување да ги прегледа и менува сите податоци со цел да ги исправи грешките.

Оперативните сили во градот Скопје назначуваат овластени претставници (надворешни корисници) за пополнување и ажурирање на базата на податоци.

Градот Скопје е задолжен за воспоставување, одржување и надградба на каталогот на оперативни способности, а советникот за информациска безбедност континуирано ги

проценува безбедносните ризици од користењето на базата за целите на стандардизирање на спроведувањето на мерките во сите области на информациската безбедност.

Апликацијата треба да биде развиена на платформа со отворен код, т.е. користејќи технологии за кои не е потребна комерцијална лиценца.

Документите кои се очекуваат како резултат на креирање на база на податоци се техничката документација и корисничките прирачници (администраторски прирачник и прирачник за корисникот). Техничката документација и упатството за употреба треба да бидат подготвени кога ќе заврши создавањето на базата на податоци.

6. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Преку имплементација на проектот ќе се овозможи користење на дата на ИТ алатки како подлога за донесување на одлуки во системот за заштита и спасување во Град Скопје. Целта и идеата на проектот ќе претставуваат подлога за стандардизирање на податоци за кризна комуникација преку користење на информациите за катастрофи и настанатите последици во случај на елементарана непогода.

Проектот претставува базична основа за понатамошен развој и стандардизација на ИТ алатки со цел обединување на податоците од различни комуникациски системи, носители на извори на информации. Со проектот е создадена основа за понатамошен развој и стандардизација на ИТ алатки со цел обединување на податоците од различни комуникациски системи, носители на извори на информации, односно ќе се помогне во побрзо прибирање на информации доставени во оперативниот центар, со цел прецизно и навремено мониторирање како основа за донесување одлуки за постапување и проследување на информации.

Предложениот механизам за заштита и спасување ќе овозможи подобра поврзаност на сите фази потребни за заштита: превенција, намалување на последиците, подготвеност на соодветен одговор, како и обновување кои се вклопени во развојните планови и обезбедуваат спроведување постапни мерки за заштита и спасување на локално, национално, регионално и меѓународно ниво.

Се овозможува мулти - секторска обработка на податоци, можност за анализа на податоци во реално време, додека пак стандардизацијата ќе ги забрза клучните податоци и помеѓу сите клучни актери на заштита и спасување во Град Скопје и на ниво на Р. Северна Македонија, со можности за ускладување со процедурите на Emergency Response Coordination Center на Европската комисија. Како дел од еден партнерски пристап во проектот.

Преку реализацијата на овој проект, се подразбира користење на информации за настанатите катастрофи и последици во реално време, што во целост подразбира постоење на еден функционален и ефикасен командно- оперативен систем за заштита и спасување, кои ја реализираат својата оперативност преку донесување на адекватни одлуки. Се овозможува и навремено активирање на оперативни сили на системот за заштита и спасување, како и нивно ускладено и (координирано) делување во рамки на нивните надлежности.

Придонес кон соодветен одговорот преку мобилизација на капацитетите и ресурсите, опрема и раководење и командување преку еден унифициран командно оперативен систем за заштита и спасување во регионот.

Преку реализација на овој проект ќе се создадат предуслови за командно-оперативно систем на земјите на проектните партнери, за градење на систем за користење на ИТ

алатки, кои ќе овозможат интропераболност како на локално така и на национално односно меѓународно ниво.

Според тоа, основниот резултат на овој проект е користењето на информации за последиците во реално време како основа за одлучување и управување во кризни ситуации со реализација на следните функционалности:

Управување во кризни ситауции

Управувањето во кризни ситуации во РСМ се заснова на Законот за управување со кризи врз основа на кој е развиен цел еден систем за управување со кризи. Имплементацијата на резултатите на проектот ќе создадат услови за ефикасна проценка на последиците од несреќите и катастрофи на територијата на Град Скопје, како и донесување на одлуки за имплементирање на оперативни активности врз основа на реални показатели.

База на податоци во однос на човечките и материјалните ресурси

Создавање база на податоци за човечки и материјални ресурси за подрачјето на градот Скопје со употреба на единствени основи и утврдување на обврската за континуирано внесување и ажурирање на податоците од корисниците на базата на податоци.

Можност за поврзување на комуникациските системи

Преку проектните активности ќе се овозможи да се создадат предуслови за поврзаност на комуникациските системи односно на сите субјекти носителите на информациите за заштита и спасување. И тоа на Оперативниот центар 112, Градски штаб за заштита и спасување, БППЗ на Град Скопје заедно со 5 Противпожарни центри на Град Скопје (ПП Бит пазар, ПП Автокоманда, ПП Тафталице, ПП Драчево, ПП Ѓорче Петров). Црвен Крст на Град Скопје, Служба на Инта медицинска помош на Град Скопје, Здравствен дом Скопје и др релевантни институции.

Постапки и процедури во користење на комуникацискиот систем

Утврдување унифицирани процедури и протоколи за размена на податоци и информации во реално време, како и дефинирање на условите за „пристап“ до системот за комуникација на индивидуални субјекти за заштита и спасување и користење на потребните податоци.

Скратување на времето на донесување на одлуки

Имплементација на резултатите на проектот ќе овозможува скратување на времето кое е потребно за донесување на одлуки на Штабот за Цивилна заштита на Град Скопје со назнака за донесување на одлуки засонвани на актуелната ситуација и настанатите последици .

Флексибилност во одлучувањето

Спроведувањето на резултатите од проектот овозможува континуирана евалуација на

донесените одлуки, односно нивна корекција при спроведување на активностите и мерките од страна на оперативните сили на системот за заштита и спасување врз основа на реални состојби.

Обука и пракса

Поврзувањето на комуникациските системи на субјектите за заштита и спасување ќе создаде предуслов за континуирана обука и обука на корисниците на комуникациските системи, носителите на информации.

Еднообразност на употреба на симболи

Со спроведувањето на проектот ќе се дефинира употребата на истите симболи кои се користат за „статички“ т.е. „динамичен“ приказ на човечки и материјални ресурси во реално време со наведување на нивната ГИС локација.

Размена на информации

Можноста за континуирана размена, односно користење на информации и податоци од комуникациските системи на носители на информации во фазата на „рано предупредување“ (на пр. објавување мерки за одбрана од поплави).

Координација во креирањето на базата на податоци

Еден од значајните резултати во спроведувањето на проектот е создавање основа за спроведување на координацијата на дејствијата на субјектите на комуникациските системи на носителите на информации, како во фазата на собирање, така и во фазата на создавање, односно користење на базата на податоци.

Стандардизација (унифицираност) на базите на податоци

Реализацијата на овој проект подразбира создавање на основа за стандардизација, односно унифицираност на базите на податоци, што подразбира и спроведување на потребната обука на експерти - системски оператори.

Интероперабилност на бази на податоци на поединечни комуникациски системи

Реализацијата на овој проект претставува добро воспоставена почетна точка за формирање на база на податоци со употреба на соодветни основи за презентација на човечки и материјални ресурси и со употреба на уникатни симболи и употреба на ИТ алатки кои овозможуваат интероперабилност на комуникациски системи на носители на информации, како на регионално, национално и меѓународно ниво.

Зајакнување на персоналот

Реализацијата на овој проект ќе ја наметне потребата од вработување на стручни лица - системски оператори во сите субјекти за заштита и спасување кои ги формираат горенаведените бази на податоци.

Унапредување на системот

Реализацијата на овој проект создава основни предуслови за континуирано следење на ефикасноста и едноставноста на неговото користење, а со тоа и откривање и отстранување на недостатоците како во однос на користените ИТ алатки, така и во однос на постапките на собирање и креирање (формирање) на базата на податоци.

Подготовки за користење на системот

Основата за успешно користење на системот се заснова на континуирана обука и обука на системските оператори на сите нивоа на креирање бази на податоци.

Користење на процедури

Спроведувањето на резултатите од овој проект подразбира соодветно користење на базата на податоци во согласност со утврдените процедури во градот Скопје во однос на проценката на последиците и донесувањето на Одлуки за спроведување на мерките и активностите.

Поврзаност на базата на податоци

Имплементацијата на резултатите од овој проект подразбира поврзување или интероперабилност со соодветниот систем како на национално така и на меѓународно ниво на Механизмот за цивилна заштита на Европската Унија.

Во согласност со споменатите функционалности, главниот резултат на проектот е создавање на ИТ алатка која ќе овозможи користење на податоци во реално време од различни извори, односно која ќе претставува основа за ефективна анализа на податоци од различни извори. На овој начин ќе може да се спроведе анализа во реално време притоа забрзувајќи ги процедурите за размена на клучни податоци важни за ефективно управување во кризни ситуации во градот Скопје.

Исто така, имплементацијата на резултатите од овој проект првенствено се однесува на стандардизација на ИТ алатките, со што ќе се создадат предуслови за поврзување со системот за рано предупредување, што ќе биде поддржано со соодветни ГИС алатки со цел да се предвиди и симулира можниот ризик, односно проценка на понатамошна загрозеност во градот Скопје, а во исто време да се усогласат со процедурите и процедурите на ERCC.

Исто така, треба да се напомене дека горе споменатата ИТ алатка ќе вклучува анализа во реално време, ќе ја забрза размената на клучните податоци помеѓу сите проектни

партнери во регионот преку процесот на стандардизација, а во исто време ќе биде поврзана со системи за рано предупредување, поддржан од ГИС алатки и како такви овозможуваат предвидувања и симулации, односно ќе биде усогласен со процедурите на УСРМ.

Во план е да се доставуваат информации во реално време од следниве институции за системот COMMAND d data:

- Оперативен центар 112
- Регионален центар за управување со кризи 195
- Управа за хидрометеоролошки работи
- Автомотосојуз (АМСМ)
- ЕВН (податоци за прекини на електрично напојување)
- ЈП „Водовод и канализација“ – (податоци за прекин и работа на терен за водоснабдување).

Спојувањето се очекува да се изврши во наредниот период согласно позитивните законски норми на Република Северна Македонија.

Табела 1.Преглед на податоци на IT платформи

